

Sygn. akt **III K 392/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Sosiński

Protokolant: Joanna Rowińska

Prokurator Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia – Fabrycznej: Danuta Dąbrowa

po rozpoznaniu w dniach 26.02., 28.03., 25.04., 30.05., 27.06, 10.07.2019 r.

sprawy:

1. **J. M. (1) z domu R.**

ur. (...) w O.

c. J. i H. z domu R.

oskarżonej o to, że:

I. w okresie od 27 sierpnia 2016 r. do 8 września 2016 r. we W. dokonała zaboru w celu przywłaszczenia działając wspólnie i w porozumieniu z A. K. (1), w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, łącznej kwoty nie mniejszej niż 269 101 zł. poprzez wypłacenie z rachunków bankowych prowadzonych przez (...) Bank (...) S.A. o nr (...) oraz Bank (...) S.A. o nr (...), bez tytułu prawnego, czym działała na szkodę A. M. i jej dzieci które reprezentowała;

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art.12 k.k.

2. **A. K. (2) z domu M.**

ur. (...) we W.

c. J. i J. z domu R.

oskarżonej o to, że:

II. w okresie od 27 sierpnia 2016 r. do 8 września 2016 r. we W. dokonała zaboru w celu przywłaszczenia działając wspólnie i w porozumieniu z J. M. (2), w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, łącznej kwoty nie mniejszej niż 269 101 zł. poprzez wypłacenie z rachunków bankowych prowadzonych przez (...) Bank (...) S.A. o nr (...) oraz Bank (...) S.A. o nr (...), bez tytułu prawnego, czym działała na szkodę A. M. i jej dzieci które reprezentowała,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art.12 k.k.

* * *

I. uznaje J. M. (2) za winną, tego że w okresie od 27 sierpnia 2016 r. do 8 września 2016 r. we W., działając w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, przywłaszczyła sobie powierzoną jej kwotę pieniędzy w wysokości łącznie nie mniejszej niż 257 956,50 zł poprzez wypłacenie z rachunków bankowych prowadzonych przez (...) Bank

(...) SA o nr (...) oraz Bank (...) SA o nr (...), czym działała na szkodę M. M. (1) i J. M. (3) reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego A. S.,

tj. o czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 2 k.k. wymierza jej karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

II. uznaje A. K. (3) za winną, tego że w nieustalonym bliżej dniu w okresie od 27 sierpnia 2016 r. do 29 sierpnia 2016 r. działając w zamiarze, aby J. M. (2) popełniła przestępstwo przywłaszczenia pieniędzy jej powierzonych na szkodę M. M. (1) i J. M. (3) reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego A. S., ułatwiła jej jego popełnienie dostarczając komputer oraz telefon komórkowy P. M., w następstwie czego J. M. (2), działając w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, przywłaszczyła sobie powierzoną jej kwotę pieniędzy w wysokości łącznie nie mniejszej niż 257 956,50 zł w ten sposób, że wypłacała środki pieniężne m.in. za pomocą komputera i telefonu komórkowego P. M. z rachunków bankowych prowadzonych przez (...) Bank (...) SA o nr (...) oraz Bank (...) SA o nr (...), czym działała na szkodę M. M. (1) i J. M. (3) reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego A. S., tj. o czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. wymierza jej karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesza wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec J. M. (2) na okres próby lat 2 (dwóch);

IV. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązuje oskarżoną J. M. (2) do informowania sądu o przebiegu okresu próby;

V. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesza wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonej A. K. (3) na okres próby lat 2 (dwóch);

VI. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązuje oskarżoną A. K. (3) do informowania sądu o przebiegu okresu próby;

VII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeka wobec oskarżonych J. M. (2) oraz A. K. (3) solidarnie obowiązek naprawienia szkody przez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych kwoty 257 956,50 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt sześć złotych 50/100);

VIII. zasądza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe na nie przypadające oraz wymierza opłaty po 180zł.

SSO Marcin Sosiński

Sygn. akt III K 392/18

UZASADNIENIE

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. M. pozostając w związku małżeńskim z A. S. (poprzednio M.), posiadał dwoje małoletnich dzieci tj. J. M. (3) oraz M. M. (1).

Dowód:

- zeznania A. S. (poprzednio M.), t. I, k. 36-38, t. IV 594-596

- zawiadomienie o przestępstwie, t. I, k. 2-4

- odpis skrócony aktu zgonu, t. I, k. 6

-protokół dziedziczenia t. I, k. 7-12; t. III, k. 472-277

-akt poświadczenia dziedziczenia t. I, k.13; t. III, k. 478

P. M. poważnie zachorował w 2013 roku. W 2014 r. w związku ze złym stanem zdrowia oraz wymogiem troskliwej opieki a także niechęcią żony do wspólnego zamieszkiwania z mężem pomimo jego próśb, P. M. przeprowadził się do domu rodzinnego, zamieszkując wraz z matką, J. M. (2). J. M. (2) wraz z córką, a jego siostrą A. K. (3), sprawowała nad nim opiekę. W okresie letnim oraz przez okres od 3 do 4 dni każdego miesiąca, w piastowaniu opieki dodatkowo pomagała także druga siostra P. M., zamieszkująca na stałe w Anglii, skąd przywoziła lekarstwa dla brata.

Dowód:

- wyjaśnienia J. M. (2), t. IV, k. 734-736

- wyjaśnienia A. K. (3), t. IV, k. 734-736

- częściowe zeznania A. M., t. I, k. 36-38

- zeznania G. K., t. I, k. 66-67

- częściowo zeznania J. K., t. I, k. 177-178, t. IV, k. 702-703

- korespondencja elektroniczna, t. IV, k. 692-697

P. M. pobierał wynagrodzenie za świadczoną pracę z Politechniki (...) oraz z (...). Swoje oszczędności miał ulokowane m.in. na dwóch rachunkach bankowych. Rachunek bankowy o numerze (...) prowadzony był przez (...) Bank (...) Spółka Akcyjna (dalej: (...) S.A.), a jego współposiadaczem jest J. M. (2), natomiast rachunek bankowy o numerze (...) prowadzony był przez Bank (...) Spółka Akcyjna (dalej: Bank (...) S.A.)

Dowód:

- wyjaśnienia A. K. (3), t. IV, k. 734-736

- zeznania A. M., t. I, k. 36-38

- zestawienie operacji, t. I, k. 14, k. 93-94

- dokumentacja bankowa, t. I, k. 15-26, t. IV, k. 646-647

- pismo Banku wraz z historią rachunku, t. I, k. 73-92

J. M. (2) posiadała pełnomocnictwo rodzajowe do rachunku oszczędnościowo- rozliczeniowego prowadzonego od dnia 28 października 1998 r. do dnia 25 listopada 2016 r. przez Bank (...) S.A. o numerze (...). Pełnomocnictwo do konta od chwili jego założenia do dnia 6 marca 2014 r. posiadała A. M.. Pełnomocnictwo przysługiwało J. M. (2) od dnia 6 marca 2014 r. do dnia śmierci właściciela rachunku. W ramach pełnomocnictwa oskarżona miała możliwość dysponowania środkami znajdującymi się na ww. rachunku, dostępu do obsługi rachunku przez Internet oraz do pełnej historii rachunku. Zarówno J. M. (2), jako pełnomocnik jak i P. M., jako właściciel rachunku posiadali swój indywidualny numer klienta. J. M. (2) działając, jako pełnomocnik nie posiadała możliwości likwidacji lokaty założonej przez posiadacza rachunku P. M., co więcej logując się na swoje dane, nie widziała nawet tego, że owa lokata istnieje. Dyspozycje zamknięcia lokaty w trakcie trwania lokaty mogą być składane w systemie (...). Składając dyspozycję zamknięcia lokaty klient banku może wskazać rachunek własny, na który bank przekaże środki z lokaty. Pełnomocnik nie miał ustanowionego dostępu do logowania się i wykonywania operacji na ww. rachunku. Autoryzacja dyspozycji na rachunku, w przypadku przelewów internetowych, odbywała się za pomocą przesyłanych kodów SMS.

Pełnomocnictwo wygasło z chwilą śmierci P. M.. Opiekunem klienta P. M. był pracownik Banku zatrudniony na stanowisku doradcy osobistego- A. P..

Dowód:

- pismo banku, t. I, k. 73, t. II, k. 223, t. IV, k. 714
- umowa rachunku, t. IV, k. 657-660
- zeznania A. P., t. I, k. 157-158, t. IV, k. 699-701
- wykaz funkcji serwisów z Banku (...) t. I, k. 187-189
- protokół oględzin dokumentacji bankowej, t. II, k. 245-290

Oskarżona J. M. (2) była współposiadaczem rachunku bankowego prowadzonego przez bank (...) S.A. o numerze (...). Rachunek ten został założony przez P. M. w dniu 16 czerwca 2006 r. Początkowo J. M. (2) posiadała pełnomocnictwo do konta tj. w okresie od dnia 10 listopada 2014 r. do dnia 8 lutego 2016 r. Następnie została współposiadaczem rachunku.

Dowód:

- wyjaśnienia J. M. (2), t. IV, k. 734-736
- pismo banku, t. I, k. 93
- pismo banku, t. IV, k. 662-689

Podczas pobytu w Klinice (...), Nowotworów Krwi i Transplantacji Szpiku we W., w dniu 26 sierpnia 2016 r., P. M. mocą testamentu, wyrażonego aktem notarialnym repertorium A nr 41976/2016, powołał do spadku, jako jedynych spadkobierców: córkę J. M. (3) oraz syna M. M. (1), przeznaczając im w udziałach wynoszących po 1/2, cały swój majątek.

Dowód:

- testament z dnia 26 sierpnia 2016 r. w formie aktu notarialnego, t. I, k. 34-35; t. III, k. 483-484 akt prokuratorskich
- W dniu 27 sierpnia 2016 r., pięć minut po północy, P. M. zmarł. Śmierć miała miejsce w szpitalu przy ul. (...) we W..

Dowód:

- wyjaśnienia A. K. (3), t. IV, k. 734-736
- zeznania G. K., t. I, k. 66-67
- zeznania A. S. (poprzednio M.), t. I, k. 36-38
- odpis aktu zgonu, t. I, k. 6
- protokół dziedziczenia t. I, k. 7-12; t. III, k. 472-277
- akt poświadczenia dziedziczenia t. I, k.13; t. III, k. 478

W dniu śmierci na rachunku bankowym o numerze (...) prowadzonym przez bank (...) S.A. znajdowały się środki w kwocie 154.978,21 zł, natomiast na rachunku bankowym o numerze (...) prowadzonym był przez Bank (...) S.A. znajdowały się środki finansowe w kwocie 127.141,15 zł. Dodatkowo do rachunku w Bank (...) S.A. założonych było

pięć lokat, w łącznej kwocie 105.632,05 zł, kolejno w kwotach 4.654,13 zł, 20.213,71 zł, 30.166,66 zł, 30.354,65 zł, 20.242,91 zł.

Dowód:

- zeznania A. M., t. I, k. 36-38
- zestawienie operacji, t. I, k. 14, k. 93-94
- dokumentacja bankowa, t. I, k. 15-26, k. 94

W celu umożliwienia dokonania transakcji internetowych A. K. (3) dostarczyła J. M. (2) komputer oraz telefon komórkowy zmarłego P. M.. Na prośbę A. K. (1) rzeczy te, po jego śmierci, zostały odebrane ze szpitala przy ul. (...) we W., przez jej męża G. K.. Zmarłemu P. M. został zabrany dowód osobisty oraz karty bankomatowe, konieczne do wypłaty środków z bankomatu.

Dowód:

- zeznania G. K., t. I, k. 66-67, t. II, k. 327-328
- zeznania A. S. (poprzednio M.), t. I, k. 36-38, t. IV 594-596

Służbowy komputer należący do (...) oraz prywatny telefon komórkowy P. M. były niezbędnymi narzędziami do dokonania przelewów internetowych z rachunku w Bank (...) S.A. Likwidacja lokat była możliwa jedynie z konta klienta banku (...), natomiast autoryzacja dyspozycji odbywała się za pomocą przesłanych kodów autoryzacyjnych SMS na numer telefonu zmarłego P. M..

Dowód:

- zeznania G. K., t. I, k. 66-67, t. II, k. 327-328
- zeznania A. P., t. I, k. 157-158, t. IV, k. 699-701

J. M. (2), w dniu śmierci P. M., rozpoczęła wyprowadzanie środków z rachunku bankowego, prowadzonego w (...) S.A. W okresie od dnia 27 sierpnia 2016 r. do dnia 1 września 2016 r. wyprowadziła łącznie kwotę 154 800,00 zł. I tak, dokonując dziewięciu przelewów na własny rachunek bankowy o numerze (...) wypłaciła w okresie od dnia 27 sierpnia 2016 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r., celem pokrycia kosztów leczenia łączną kwotę 134.800 zł. Nadto z ww. rachunku bankowego o numerze (...) w okresie od dnia 28 sierpnia 2016 r. do 1 września 2016 r. siedmiokrotnie wypłaciła środki z bankomatu w łącznej wysokości 20.000 zł. Wypłaty środków zostały dokonane przy użyciu bankomatów mieszczących się we W. przy ulicy (...), w pobliżu miejsca zamieszkania A. K. (3).

Dowód:

- zeznania A. S. (poprzednio- M.), t. I, k. 36-38, t. IV, k. 594-596
- zestawienie operacji, t. I, k. 14, k. 94

W dniu 29 sierpnia 2016 r. A. P., zatrudniona, jako doradca osobisty w Banku (...) S.A. próbowała skontaktować się telefonicznie z P. M.. Kontakt był podyktowany prowadzonymi kilka dni wcześniej rozmowami dotyczącymi zapisu na wypadek śmierci na rzecz jego matki. Połączenie telefoniczne zostało odebrane przez A. K. (3), która poinformowała o konieczności odwołania spotkania ze względów zdrowotnych, wyrażając obawy o śmierć brata. A. P. zadawała pytania, co do stanu zdrowia właściciela rachunku, na co uzyskiwała informację, że P. M. źle reaguje na leki, a jego stan jest poważny. A. K. (3) zataiła fakt śmierci brata sprzed kilku dni.

Dowód:

- zeznania A. S. (poprzednio-M.), t. I, k. 36-38 t. I, k. 36-38, t. IV, k. 594-596

- zeznania A. P., t. I, k. 157-158, t. IV, k. 699-701

Tego samego dnia celem zaktualizowania danych dowodu osobistego w placówce bankowej stawiała się J. M. (2). Na skierowane przez A. P. zapytanie o stan zdrowia P. M., oskarżona unikała udzielenia odpowiedzi, zatajając jego śmierć. Aktualizacja była konieczna do dokonywania wypłat z banku.

Dowód:

- zeznania A. P., t. I, k. 157-158, t. IV, k. 699-701

- pismo banku, t. IV, k. 714

W tym samym dniu J. M. (2) rozpoczęła wyprowadzanie środków pieniężnych z rachunku bankowego prowadzonego przez Bank (...) S.A., na własny rachunek bankowy, likwidując lokatę, dokonując trzech wypłat kwot z bankomatów i dokonując dwóch przelewów. Przeksięgowanie sald lokat zostało zrealizowane za pośrednictwem systemu bankowości elektronicznej, przez J. M. (2), która znała numer klienta i hasło przydzielone do P. M.. J. M. (2) logując się do systemu posługując się ww. danymi nie popełniła błędnego logowania. Miała również dostęp do telefonu P. M.. Podczas jednego logowania zrywała lokatę i zlecała przelew, który był zatwierdzany kodem SMS.

Dowód:

- zeznania A. S. (poprzednio M.), t. I, k. 36-38, t. IV 594-596

-dokumentacja bankowa t. I, k. 15-26

- pismo banku, t. II, k. 241

J. M. (2) z rachunku bankowego prowadzonego przez Bank (...) S.A. w okresie od dnia 29.08.2016 r. do dnia 08.09.2016 r. wypłaciła łączną kwotę 180.556,50 zł. Na wysokość ww. kwoty składały się dokonane w ww. okresie wypłaty z bankomatu, mieszczącego się we W., przy ul. (...), przelewy internetowe z tytułem przelewu „pokrycie kosztów opieki”, „pokrycie kosztów leczenia”, dwie wypłaty gotówki w oddziale Banku po 50.000 zł każda. Ponadto oskarżona zlikwidowała w okresie od dnia 29.08.2016 r. do dnia 02.09.2016r. lokaty bankowe w łącznej kwocie 105.632,05 zł i dokonała przeksięgowania środków.

I tak, w dniu 28 sierpnia 2016 r. J. M. (2) wypłaciła z bankomatu kwotę 1.000 zł i 2.000 zł, za co Bank naliczył opłatę odpowiednio 45 zł i 90 zł. W dniu 29 sierpnia 2016 r. oskarżona przeksięgowała salda lokaty na kwotę 4.654,13 zł, wypłaciła z bankomatu kwotę 3.000 zł, dokonała dwóch przelewów po 3.000 zł każdy z tytułem przelewu „pokrycie kosztów opieki”. W dniu 30 sierpnia 2016 r. dokonała dwóch przelewów po 3.000 zł każdy oraz jednego na kwotę 4.000 zł z tytułem przelewu „pokrycie kosztów opieki” oraz wypłaciła z bankomatu kwotę 3.000 zł i wypłaciła w placówce bankowej kwotę 50.000 zł. W dniu 31 sierpnia 2016 r. wykonała przelew na kwotę 4.000 zł z tytułem przelewu „pokrycie kosztów opieki”, wypłaciła w placówce bankowej kwotę 50.000 zł oraz dokonała wypłaty środków w kwocie 3.000 zł z bankomatu, za co bank naliczył opłatę w kwocie 135 zł. Dnia 1 września 2016 r. oskarżona zlikwidowała trzy lokaty, odpowiednio w kwocie 20.213,71 zł, 30.1666,66 zł i 30.354,65 zł, wypłaciła z bankomatu kwotę 3.000 zł, obciążając rachunek prowizją w kwocie 135 zł oraz dokonała siedmiu przelewów, kolejno w kwocie 4.000 zł, 4.000 zł, 5.000 zł, 5.000 zł, 5.000 zł, 5.000 zł, 5.000 zł z tytułami przelewów „pokrycie kosztów leczenia”. W dniu 2 września 2016 r. oskarżona zlikwidowała lokatę w kwocie 20.242,91 zł, wypłaciła z bankomatu kwotę 3.000 zł, wykonała 4 przelewy na kwotę 5.000 zł z tytułem przelewu „pokrycie kosztów leczenia”, obciążając rachunek kwotą 3,40 zł za przesyłane z Banku wiadomości SMS. W dniu 3 września 2016 r. wypłaciła z bankomatu kwotę 3.000 zł

i dokonała czterech przelewów na kwoty po 5.000 zł. Dnia 4 września 2016 r. wypłaciła kartą 3.000 zł, za co bank naliczył opłatę 135 zł oraz wykonała przelew w kwocie 5.000 zł, następnie 8 września w kwocie 500 zł.

Transakcje dokonane za pośrednictwem systemu bankowości internetowej zostały dokonane z użyciem numeru klienta i hasła oraz telefonu właściciela rachunku, zmarłego P. M. oraz kodów autoryzacyjnych SMS. Operacje powyżej opisane zostały dokonane bez wiedzy oraz zgody A. S..

Dowód:

- zeznania A. S. (poprzednio M.), t. I, k. 36-38, t. IV, k. 594-596
- raport z obrotów na koncie, t. I, k. 15
- zestawienie transakcji, t. I, k. 16-26
- pismo banku wraz z zestawieniem transakcji, t. II, k. 399, k. 400-406

Wszystkie lokaty założone do rachunku bankowego o numerze (...) prowadzonym był przez bank (...) S.A. zostały zlikwidowane przez J. M. (2) przed terminem ich zapadalności. Oskarżona dokonała likwidacji lokat oraz przelania środków, będąc zalogowana na danych zmarłego syna. Środki następnie przekazała na swój prywatny rachunek bankowy. I tak, w dniu 29 sierpnia została zlikwidowana lokata w kwocie 4.654,13 zł, w dniu 31 sierpnia w kwocie 2.970,77 zł, w dniu 1 września 2016 r. trzy lokaty, w tym pierwsza w kwocie 20.213,71 zł, druga w kwocie 30.166,66 zł i ostatnia w kwocie 30.354,65 zł. Dzień później została zlikwidowana lokata w kwocie 20.242,91 zł.

Dowód:

- dokumentacja bankowa, t. I, k. 16-21

J. M. (2) przekasywała środki z rachunków bankowych o numerze (...) oraz o numerze (...), na swój rachunek bankowy prowadzony przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo- Kredytową o numerze (...). Oskarżona wykonywała szereg przelewów, dodatkowo w dniu 31 sierpnia 2016 r. dokonując wpłaty gotówkowej w kwocie 70.000 zł.

Dowód:

- pismo (...) im. (...) wraz z wyciągiem z rachunku, t. I, k. 170-176, t. I, k. 183
- wyciąg zleceń płatniczych od 27.08.2016 do 15.08.2016 r. t. I, k.173- 176
- wyciąg ze (...) z rachunku J. M. (2) t. I, k. 183

A. K. (3) wraz z mężem K. K. posiadają rachunek bankowy prowadzony w (...) Bank S.A. o numerze (...). J. M. (2) nie dokonywała wpłat na ww. rachunek bankowy, zarówno ze swojego rachunku bankowego jak i z rachunku bankowego należącego do P. M..

Dowód:

- historia rachunku (...) Bank S.A. na płycie CD, t. III, k. 572
- protokół oględzin rzeczy, t. III, k. 571

We wrześniu 2016 r. A. S., udała się do placówki bankowej, aby przedłożyć akt zgonu męża. Wówczas została poinformowana, że po śmierci męża z rachunku bankowego zostały wypłacone prawie wszystkie środki pieniężne.

Dowód:

- zeznania A. S. (poprzednio M.), t. I, k. 36-38, t. IV 594-596

- częściowo zeznania A. P., t. I, k. 157-158, t. IV, k. 699-701

Dnia 19 września 2016 r. A. M., działając w imieniu własnym oraz jako przedstawiciel ustawy M. M. (1) oraz J. M. (3), wniosła przed notariuszem W. N. z Kancelarii Notarialnej we W. przy ul. (...) o dokonanie poświadczenia dziedziczenia, czego wyrazem jest protokół dziedziczenia, repertorium A 5503/2016. Tego samego dnia został sporządzony akt poświadczenia dziedziczenia, repertorium A 5506/2016. Mocą aktu poświadczenia dziedziczenia spadek po zmarłym P. M. na podstawie testamentu sporządzonego w formie aktu notarialnego dnia 26 sierpnia 2016 r. nabyli z dobrodziejstwem inwentarza po 1/2 części, dzieci spadkodawcy tj. J. M. (3) oraz M. M. (1).

Dowód:

-protokół dziedziczenia t. I, k. 7-12; t. III, k. 472-277

-akt poświadczenia dziedziczenia t. I, k.13; t. III, k. 478

Po przedłożeniu w placówce bankowej aktu poświadczenia dziedziczenia, A. S. otrzymała szczegółową historię rachunku, z której wynikało, że środki pieniężne w części zostały wypłacone w różnych bankomatach, a w pozostałej części zostały dokonane przelewy na konto J. M. (2).

Dowód:

- zeznania A. S. (poprzednio M.), t. I, k. 36-38, t. IV 594-596

- zeznania A. P., t. I, k. 157-158

Pismem z dnia 10 października 2016 r. zostało skierowane zarówno do J. M. (2) jak i A. K. (3) wezwanie do zapłaty kwoty 269.101,04 zł. A. K. (3) zapoznała się z treścią wezwania do zapłaty, jednakże z uwagi na nieposiadanie środków w takiej wysokości, nie dokonała zwrotu uprawnionym.

Dowód:

- wyjaśnienia A. K. (3), t. IV, k. 734-736

- zeznania A. S. (poprzednio M.), t. I, k. 36-38, t. IV 594-596

- wezwanie do zapłaty, t. I, k. 27-28

- wezwanie do zapłaty, t. I, k. 30-31 akt prokuratorskich

W dniu 29 listopada 2016 r. A. K. (3) wiedząc o istniejącym akcie poświadczenia dziedziczenia złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku i zabezpieczenie spadku. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku został odrzucony z uwagi na dokonanie czynności notarialnego poświadczenia dziedziczenia przed złożeniem wniosku. Wniosek o zabezpieczenie spadku postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Fabrycznej we Wrocławiu z dnia 11 września 2017 r. w sprawie o sygn. akt XI Ns 959/16 został oddalony. Złożone zażalenie na ww. postanowienie zostało oddalone postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2018 r. Sądu Okręgowego, Wydział II Cywilny Odwoławczy.

Dowód:

- protokół oględzin rzeczy, t. I, k. 121-133

- wezwanie do zapłaty, t. I, k. 27-28

- postanowienie, t. III, k. 485

- postanowienie, t. III, k. 563-567

Pismem z dnia 25 lutego 2019 r., złożonym do akt sprawy podczas rozprawy z dnia 26 lutego 2019 r. wniesiono o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w wysokości nie mniejszej niż 387.588,50 zł. W skład wnioskowanej kwoty wchodziły wypłacone środki z rachunku bankowego o numerach: (...) i (...) oraz zlikwidowanych lokat.

Dowód:

- pismo, t. IV, k. 588

- protokół rozprawy, t. IV, k. 593

Postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 28 marca 2019r. na wniosek pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego zabezpieczono na mieniu J. M. (2) środki znajdujące się na rachunku bankowym prowadzonym przez (...) im. (...) z siedzibą w G. do kwoty 387.588,50 zł. Zabezpieczenie zostało dokonane przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo- Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. na rachunkach płatniczych oraz oszczędnościowych w łącznej wysokości 344.888,78 zł.

Dowód:

- postanowienie Sądu, t. IV, k. 617-618

- pismo, t. IV, k. 711

Oskarżona J. M. (2) o wykształceniu wyższym, obecnie pobierająca świadczenie emerytalne. Wdowa, matka dorosłych dzieci. Nieleczona psychiatrycznie, neurologicznie ani odwykowo. Uprzednio niekarana sądownie.

Dowód:

- wyjaśnienia J. M. (2), t. III, k. 457- 463; t. IV, k. 592

-karta karna, t. III, k. 552

J. M. (2) na etapie postępowania przygotowawczego nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu i odmówiła składania wyjaśnień i udzielania odpowiedzi na pytania.

Dowód:

- wyjaśnienia J. M. (2), t. III, k. 457- 463

Podczas postępowania judykacyjnego oskarżona J. M. (2) ponownie nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej. Oskarżona wyjaśniła, że wypełniła jedynie ostatnią wolę syna- P. M., by posiadane przez niego środki, pomniejszone o koszty jego leczenia i utrzymania w okresie choroby przez niespełna trzy lata, zostały przez nią wypłacone. Oskarżona wyjaśniła, że pozostała kwota została wpłacona na Fundusz Edukacyjny dla jego dzieci a moich wnuków tj. J. M. (3) i M. M. (1). J. M. (2) wyjaśniła, że syn poinformował ją, że w piątek w dniu 26 sierpnia 2016 r. skontaktował się z pracownikiem Banku w celu zlecenia przygotowania pieniędzy do wypłaty. Oskarżona wyjaśniła, że syn swoją decyzję w sprawie wpłaty przez nią pieniędzy na Fundusz Edukacyjny umotywował obawą, że jego żona nie będzie właściwie dysponować przedmiotowymi środkami finansowymi, gdyż nie zależało jej na dodatkowej edukacji swoich dzieci a nadto jak zachorował, ich oszczędności w postaci ok. 150 000 franków szwajcarskich zostały przelane przez jego żonę na jej konto, do którego nie miał dostępu. J. M. (2) wyjaśniła, że pieniądze są dalej w jej posiadaniu i od początku miała zamiar uzyskania zgody na założenie funduszu powierniczego. Jednocześnie J. M. (2) wyjaśniła, że syn zdając sobie sprawę z tego, że jest poważnie chory rozważał sporządzenie testamentu i proponowałby majątkiem jego dzieci

zajęła się oskarżona albo córka A. albo córka M.. Jednakże w drodze rozmów stwierdzono, że żadna z ww. osób się tego nie podejmie (oskarżona z uwagi na wiek, córka M. ze względu na przybywanie zagranicą, a A. ze względu na charakter A.), dlatego też treść sporządzonego testamentu.

Dowód:

- wyjaśnienia J. M. (2), t. III, k. 457- 463; t. IV, k. 592-596

Oskarżona podczas składania uzupełniających wyjaśnień podniosła, że nigdy nie miała zamiaru przywłaszczenia środków finansowych syna P. M., lecz jej powinnością było wypełnienie jego ostatniej woli. J. M. (2) wyjaśniła, że podczas rozmowy telefonicznej P. M. oświadczył, że postanowił, iż środki znajdujące się na rachunku bankowym prowadzonym w Bank (...) S.A. mają zostać przez nią wypłacone w placówce banku. Jednocześnie wyjaśniła, że P. M. zobowiązał ją do rozporządzenia środkami w ten sposób, że ma odjąć z pobranej sumy dla siebie poniesione koszty leczenia, dokonać zapłaty za przegląd samochodu oraz jego naprawę, koszenie trawnika, za digitalizację zdjęć, transport do P., natomiast pozostałe środki wpłacić na fundusz edukacyjny dla dzieci.

Oskarżona wyjaśniła, że przez trzy miesiące przed śmiercią syna, bardzo często rozmawiali na temat majątku oraz tego, że jego żona nie sprawdziła się jako żona i matka prosząc o zarządzanie majątkiem przez nią lub jego siostry- A. lub M.. Oskarżona ponownie powołała się na rozmowę telefoniczną z dnia 26 sierpnia 2016 r., podczas której syn miał ją poinformować, że postanowił, by rozporządzała jego środkami finansowymi. Oskarżona wyjaśniła, że poszła do banku i wypłaciła środki w jawny sposób, a operacje są udokumentowane, a także z bankomatu oraz dokonując przelewy internetowe, gdzie było wyraźnie wskazane, że są to środki na pokrycie kosztów leczenia. Oskarżona wyjaśniła, że pieniądze zostały zdeponowane w (...). Jednocześnie wyjaśniła, że wydatki na leczenie pokrywała z własnych środków, a po dokonaniu wypłaty środków syna zostało skierowane do Sądu pismo, by ustalił depozyt i skierował na fundusz powierniczy, na co nie wyrażała zgody jej synowa A. S., wdowa po P. M..

Oskarżona ustosunkowując się do ugody wyjaśniła, że polegała na tym, że dostałam dwie wiadomości SMS, w tym jeden z nich zawierał treść z kodeksu karnego połączony z dekalogiem, w tym oskarżona przytoczyła fragment: „ksiądz i parafia już wiedzą, że okradłaś swoje wnuki, dzieci też o tym wiedzą”. Oskarżona wyjaśniła, że nie otrzymała innych pism. Nadto oskarżona wyjaśniła, że posiada tytuł prawny do rachunku prowadzonego w banku (...) S.A. oraz ponownie poinformowała, że nigdy nie pobierała pieniędzy z rachunku bankowego należącego do P. M. w trakcie jego życia.

Dowód:

- wyjaśnienia J. M. (2), t. IV, k. 734-736

Oskarżona A. K. (3) o wykształceniu wyższym filologicznym, będąca nauczycielem języka angielskiego, obecnie prowadząca działalność gospodarczą. Uzyskująca dochody ze stosunku pracy z Politechniki (...) oraz z praw autorskich. Zamężna, posiada dwóch synów, w tym jednego małoletniego. Nieleczona psychiatrycznie, neurologicznie ani odwykowo. Dotychczas niekarana sądownie.

Dowód:

- wyjaśnienia A. K. (3) t. III, k. 505- 508; t. IV, k. 592-596

- pismo z US, t. III, k. 554

- karta karna, t. III, k. 553

A. K. (2) na etapie postępowania przygotowawczego nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu i odmówiła składania wyjaśnień i udzielania odpowiedzi na pytania.

Dowód:

-wyjaśnienia A. K. (3) t. III, k. 505- 508

Podczas postępowania sądowego oskarżona podtrzymała złożone wyjaśnienia, ponownie odmawiając składania wyjaśnień oraz udzielania odpowiedzi na pytania stron i Sądu.

Dowód:

-wyjaśnienia A. K. (3); t. IV, k. 592-596

Oskarżona A. K. (3) podczas składania uzupełniających wyjaśnień podniosła, że nigdy nie miała zamiaru przywłaszczenia środków finansowych brata- P. M.. Oskarżona wyjaśniła, że nie uczestniczyła w żadnych czynnościach związanych z pobraniem środków finansowych z rachunku bankowego prowadzonego przez Bank (...) S.A. oraz ich przeniesieniu na rachunek bankowy prowadzony w (...) S.A. Jednocześnie podniosła, że nigdy nie posiadała dostępu do środków finansowych brata, w tym jego kart bankomatowych oraz numerów (...), ani także nie otrzymywała od niego pieniędzy w gotówce.

A. K. (1) podniosła, że w aktach prokuratorskich znajduje się wiele nieścisłości w zakresie dwóch rachunków bankowych, a mianowicie, w zakresie tego, kto był ich właścicielem oraz jakie środki tam wpływały. Oskarżona wyjaśniła, że właścicielem rachunku bankowego prowadzonego w Bank (...) S.A. był jej brat- P. M., natomiast jej matka- J. M. (2) posiada pełnomocnictwo rodzajowe, posiadając przy tym dostęp do operacji internetowych. Oskarżona wyjaśniła, że na ww. rachunek bankowy wpływało wynagrodzenie P. M. z Politechniki (...) oraz z (...), przez co najmniej 4-5 lat przed jego śmiercią, świadczenia 500+ oraz czynsze. Nadto podniosła, że nie znajdowały się na przedmiotowym rachunku wpływy od jej mamy- J. M. (2).

Oskarżona odnosząc się do wypłat z rachunku bankowego wyjaśniła, że wszystkie opłaty dotyczyły mieszkania jej bratowej- A. obecnie S., w którym to P. M. nie mieszkał tj. prąd, media, opłaty tytułem czynszu, za przedszkole, obozy wakacyjne, SKO, kieszonkowe. Były opłaty regularnie na rzecz A. M. na utrzymanie po 500, 1000, 1500 zł oraz wpłaty 3000 zł na rzecz wynagrodzenia dla opiekunki do dzieci. Oskarżona wyjaśniła, że nie było ani jednej wypłaty, która świadczyłaby o tym, że brat opłacał swoje utrzymanie jak np. koszty mieszkania, czystości, lekarstw.

A. K. (3) odnosząc się do rachunku bankowego prowadzonego w (...) S.A. wyjaśniła, że posiadało inny status. Zostało założone w 2006 r. w banku (...) przez P. M. ze względu na chęć pomocy rodzicom w zabezpieczeniu środków spadkowych. Oskarżona wyjaśniła, że w 2003 roku zmarł ich dziadek, a cztery lata później babcia, po których zostało duże gospodarstwo wraz z domem w miejscowości pod Ł.- środki rzędu kilkuset tysięcy złotych, którymi to środkami dysponował jej brat- P. M., który założył konto na siebie. A. K. (3) wyjaśniła, że pożyczyła część tych środków od taty, na co miała umowę notarialną, których zwrotu dokonała. Oskarżona podniosła, że prawdopodobnie podobną umowę posiadał jej brat na zakup mieszkania przy ul. (...) oraz, że pieniądze również zostały przez niego zwrócone. Oskarżona wyjaśniła, że P. M. dbał o to, by na rachunku znajdowały się oszczędności rodziców. Ta kwota znajdowała się przed styczniem 2013 r. Nigdy nie wpływało tam wynagrodzenie P. M.. Oskarżona wyjaśniła, że początkowo J. M. (2) była upoważniona do konta, a od 2016 r. została ustanowiona przez P. M. posiadaczem konta w wyniku, czego stali się współposiadaczami rachunku, przez co po śmierci brata miała prawo dysponować środkami na tym koncie. Oskarżona wyjaśniła, że po dokonaniu analizy tego konta nie znalazła żadnej wypłaty środków, która jest związana z utrzymaniem się jej brata- P. M..

Oskarżona wyjaśniła, że począwszy od 2014 r. do dnia śmierci opiekowała się bratem wraz z matką ponosząc wszystkie koszty związane z jego utrzymaniem. Oskarżona wyjaśniła, że choroba P. M. trwała 968 dni, z czego około 238 dni przebywał w szpitalu, pozostałe dni spędzając w domu mamy. Oskarżona ustosunkowała się do sformułowania oskarżyciela posiłkowego jakoby leczenie było darmowe, nie zgadzając się z nim i zwracając uwagę na system opieki

zdrowotnej w Polsce oraz konieczność ponoszonych przez rodzinę wydatków, w tym także podczas przebywania w szpitalu.

Oskarżona wyjaśniła, że jej bratowa została zawiadomiona o śmierci P. M., w tym samym dniu, w którym zmarł a także o dokonywanych formalnościach związanych z jego śmiercią. Nadto wyjaśniła, że nekrologi były wszędzie dostępne. A. K. (1) wyjaśniła, że otrzymała od bratowej wiadomość SMS o treści: „kiedy oddasz skradzione mienie i moim dzieciom pieniądze?”, natomiast jej mąż otrzymał wiadomość, że jego żona popełniła przestępstwo. Oskarżona wyjaśniła, że otrzymała wezwania do zwrotu środków, czego jednak nie mogła uczynić z uwagi na nieposiadanie przedmiotowych pieniędzy. Oskarżona wyjaśniła, że jej matka- J. M. (2) przez cały czas gotowa była dokonać wpłaty środków na fundusz powierniczy dla dzieci syna. Oskarżona wyjaśniła, że w listopadzie złożyła do Sądu Rejonowego wniosek o zabezpieczenie spadku w wysokości 150 000 zł, która to kwota została wyliczona po odliczeniu kwoty 90 000 zł.

Oskarżona podniosła, że jej brat P. M. mieszkał u matki, ponieważ jego żona nie chciała sprawować nad nim opieki- gdy w czerwcu 2014 r. chciał wrócić do domu, jego żona napisała, że obecna forma separacji jej odpowiada. Oskarżona wyjaśniła, że jej brat nie był objęty opieką paliatywną i umarł śmiercią nagłą, przez co nie zdążył dokonać formalności.

Dowód:

- wyjaśnienia A. K. (3), t. IV, k. 734-736

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i jego oceny, wina i sprawstwo zarówno J. M. (2) jak i A. K. (3) jest ewidentna i nie budzi najmniejszych wątpliwości Sądu.

Sąd, ustalając stan faktyczny w sprawie, oparł się przede wszystkim na dowodach osobowych w postaci zeznań świadków oraz dowodach z dokumentów, głównie bankowych tj. zestawień transakcji wydanych przez (...) S.A., Bank (...) S.A. oraz (...) im. (...) oraz dokumentach notarialnych tj. protokół dziedziczenia, akt poświadczenia dziedziczenia i urzędowych tj. skrócony akt zgonu. Sąd zrekonstruował stan faktyczny na podstawie wiarygodnych zeznań świadków: A. S. (poprzednio M.), A. P., G. K. oraz częściowo na podstawie zeznań J. K., a także częściowo na wyjaśnieniach J. M. (2) i jedynie w niewielkim zakresie uwzględniając wyjaśnienia oskarżonej A. K. (3), które okazały się najmniej istotne dla wyjaśnienia sprawy, a potwierdziły jedynie fakty już ustalone w sprawie i niemające większego znaczenia.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania A. S. (poprzednio M.). Zeznania te są logiczne, przekonujące i pozostają w zbieżności z zeznaniami pozostałych świadków, a nadto pokrywają się z zawartymi w aktach sprawy dowodami nieosobowymi.

W ocenie Sądu zeznania A. P. są w pełni wiarygodne, konsekwentne i spójne. Świadek, będąc osobistym doradcą bankowym, w sposób wyczerpujący przedstawiła okoliczności kontaktu ze zmarłym P. M.. Świadek szczegółowo zaprezentowała poruszone kwestię na przeprowadzanych rozmowach z klientem jak np. w przedmiocie uzyskania informacji dotyczącej zapisu na wypadek śmierci, który miał być dokonany na rzecz J. M. (2) oraz podjęte próby kontaktu telefonicznego ze zmarłym. Nadto świadek opisała przebieg wizyty J. M. (2) w placówce bankowej, w drugi dzień roboczy po śmierci P. M.. Nadto świadek wskazała, że obie oskarżone zataiły przed nią informację o śmierci P. M. przytaczając udzielone przez nie odpowiedzi na zapytanie w sprawie jego stanu zdrowia.

Sąd obdarzył wiarygodnością treść zeznań świadka G. K., uznając je za przydatne do rozstrzygnięcia sprawy. Zeznania te w ocenie Sądu stanowią wiarygodny materiał dowodowy. Są one spójne, logiczne, konsekwentne i wzajemnie się uzupełniając tworzą jasny obraz zdarzenia. Świadek G. K. oświadczył, że P. M. pozostawił po sobie środki pieniężne na rachunku bankowym, do którego pełnomocnictwo było udzielone J. M. (2), którego zakres obejmował m.in. możliwość dysponowania środkami na koncie. Świadek zeznał, że J. M. (2) wypłaciła środki finansowe zgromadzone na kontach bankowych, w celu wypełnienia ostatniej woli P. M., wskazał również, że P. M. planował ustanowić zapis na wypadek śmierci na rzecz J. M. (2), czego wprawdzie nie wiedział z informacji uzyskanych bezpośrednio od P. M., ale jest to zbieżne z zeznaniami A. P. oraz wyjaśnieniami oskarżonej. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka w zakresie

odebrania ze szpitala rzeczy osobistych po zmarłym P. M., oraz późniejszego przekazania ich żonie – A. K. (3), w tym komputera i telefonu komórkowego, których użycie było niezbędne do dokonania przelewów internetowych z rachunku bankowego. Zeznania te nie budzą jakichkolwiek wątpliwości, co do ich zgodności ze stanem faktycznym, albowiem znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. K., jednakże uznał je za przydatne do rozstrzygnięcia sprawy jedynie w znikomym zakresie. Świadek nie posiadał informacji związanych z przedmiotem niniejszego postępowania ponad wykazanie sprawowania opieki nad P. M. przez oskarżone.

Sąd potraktował pomocniczo uzupełniające wyjaśnienie oskarżonej A. K. (3), złożone dopiero podczas rozprawy głównej w dniu 27 czerwca 2019 r., która to na wcześniejszym etapie postępowania skorzystała z prawa do odmowy składania wyjaśnień, wskazując tylko, że nie brała udziału w wypłacie środków pieniężnych z kont zmarłego. Wyjaśnienia oskarżonej stanowią jedynie dopełnienie okoliczności istniejących zarówno przed jak i po popełnieniu czynu, nie odnoszą się zaś do samego zdarzenia. Oskarżona nie przyznała się do winy ani nie wskazała okoliczności wypłaty środków przez J. M. (2). Sąd wykorzystał jej wyjaśnienia jedynie w zakresie istnienia rachunków bankowych, opieki nad bratem, prób mediacji podejmowanych przez A. S. (wtedy M.).

Sąd przyznał walor wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonej J. M. (2) w zakresie wypłaty środków pieniężnych bez tytułu prawnego. W ocenie Sądu, twierdzenia oskarżonej w zakresie wypłaty środków pieniężnych są wiarygodne i spójne z pozostałym materiałem dowodowym. Wskazać należy, że oskarżona przyznała się do ich wyprowadzenia środków tłumacząc postępowanie wolą zmarłego. Sąd w zakresie prośby P. M. o zabezpieczenie majątku daje wiarę J. M. (2), gdyż fakt ustanowienia na jej rzecz zapisu na wypadek śmierci został potwierdzony w wiarygodnych zeznaniach A. P.. Sąd nie daje jednak wiary pobudkom oskarżonej. Mając na uwadze dokumentację bankową, którą Sąd uznał za wiarygodną, bezsprzecznie jawi się obraz, że oskarżona próbowała po śmierci syna uzyskać korzyści majątkowe dla siebie. Świadczą o tym zarówno tytuły przelewów jak również same wyjaśnienia oskarżonej, która domagała się zwrotu środków za leczenie i sprawowaną opiekę nad synem. Sąd uznał, że gdyby rzeczywiście P. M. chciał dokonać zwrotu za koszty leczenia zrobiłby przelew na rzecz matki, tym bardziej, że pomimo choroby korzystał z komputera i wykonywał szereg przelewów każdego miesiąca. Tym samym Sąd nie dał wiary twierdzeniom oskarżonej, że nie miała zamiaru przywłaszczyć środków pieniężnych jej powierzonych.

Sąd nie daje również wiary wyjaśnieniom oskarżonych, że nie wyraziły one zgody na prośbę P. M. o zarządzanie majątkiem po jego śmierci. Gdyby rzeczywiście tak było, nie rozdysponowałyby jego środków finansowych po jego śmierci. Wyjaśnienia w tym zakresie są całkowicie pozbawione logiki.

Sąd nie dał również wiary twierdzeniom oskarżonych o braku zamiaru przywłaszczenia przez J. M. (2) środków pieniężnych. Przeczy temu wiedza oskarżonych w kwestii dziedziczenia po P. M. oraz pozostawania przez niego w dniu śmierci w związku małżeńskim, w którym panował ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej. Powyższe świadczy o tym, że oskarżona J. M. (2) wiedząc, że nie jest osobą uprawnioną do rozporządzania środkami pieniężnymi, zdecydowała się bez zgody osób uprawnionych przelać je na swój rachunek bankowy, tym samym traktując środki pieniężne zmarłego P. M. jak własne. To samo tyczy się A. K. (3), która również posiadała wiedzę w ww. zakresie, co nie przeszkodziło jej pomóc matce w przywłaszczeniu cudzych środków. Nie bez znaczenia jest również fakt ukrywania przed pracownikami Banku faktu śmierci P. M., co świadczy o z góry zaplanowanym działaniu.

Sąd przy ustalaniu stanu faktycznego oparł się również na dowodach z dokumentów, w tym na dokumentacji bankowej oraz na aktach notarialnych dotyczących dziedziczenia po zmarłym P. M..

Śmierć P. M. i zasady dziedziczenia zostały potwierdzone w zeznaniach wiarygodnych świadków, a także znajdują odzwierciedlenie w dowodach z dokumentów tj. testamentu, odpisu skróconego z aktu zgonu, protokołu dziedziczenia, aktu poświadczenia dziedziczenia, którym to dokumentom Sąd przypisał walor wiarygodności, i które to przyczyniły się do ustalenia stanu faktycznego. Sąd nie znalazł podstaw, aby nie przyznać waloru wiarygodności ww. dokumentom,

z których wprost wynika, wola zmarłego P. M., jego śmierć oraz to, że spadkobiercami po zmarłym P. M. są jego małoletnie dzieci w udziałach w wysokości 1/2, które przyjęły z dobrodziejstwem inwentarza.

Sąd uznał za wiarygodne także dowody z dokumentów w postaci dokumentacji uzyskanej z instytucji finansowych tj. Bank (...) S.A., (...) S.A. i (...) im. (...). Dokumentacja bankowa w szczególowy sposób obrazowała historię rachunków bankowych, których posiadaczem był P. M., wpływów środków na rachunek bankowy należący do J. M. (2), a także wyjaśniła kwestię uprawnień do poszczególnych kont. Dane z historii transakcji na rachunkach bankowych obejmowały przede wszystkim wysokość wypłacanych kwot, sposób wypłaty środków pieniężnych poprzez osobistą wypłatę w banku, przelew internetowy bądź wypłatę z bankomatu, daty wypłat i przelewów internetowych, odbiorców przelewów internetowych, miejsca wypłat z bankomatów, informację czy poszczególne wypłaty lub przelewy internetowe były dokonane z konta klienta banku (...) lub przy użyciu jego karty płatniczej bądź czy inne osoby posiadające dostęp do konta dokonywały wypłat. Dokumentacja ta pozwoliła Sądowi dokonać analizy historii rachunków dokonanych przez oskarżoną J. M. (2) dzięki pomocy A. K. (3), po śmierci P. M., ich dat, wysokości i częstotliwości. Jednocześnie dokumentacja ta ukazała wysokości i częstotliwość dokonywanych wpłat, części przywłaszczonej kwoty na rachunek bankowy należący do J. M. (2), a prowadzony w (...) im. (...). Ponadto dokumentacja ta potwierdziła wyjaśnienia oskarżonych oraz zeznania świadków dotyczących udzielonego pełnomocnictwa do rachunku bankowego prowadzonego w Bank (...) S.A. i bycia współposiadaczem rachunku bankowego prowadzonego w (...) S.A. przez J. M. (2).

Dokumentacja bankowa wskazała, że wypłaty z rachunków bankowych dokonywała J. M. (2), przelewając kwoty na swój własny rachunek bankowy oraz wypłacając poszczególne kwoty w bankomatach lub osobiście w banku. Dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron, były zgodne z zeznaniami świadków i wyjaśnieniami oskarżonych. Sąd nie miał żadnych wątpliwości, co do ich rzetelności i wiarygodności.

Powyższe zeznania świadków oraz uzyskane dowody z dokumentów pozwoliły precyzyjnie ukazać zakres działania obu oskarżonych. Sąd opierając się na wiarygodnych zeznaniach ww. świadków, którzy to świadkowie byli osobami mającymi bezpośrednią styczność z oskarżonymi, a ich zeznania w sposób spójny i wiarygodny zobrazowały Sądowi sposób działania oskarżonych oraz częściowo na wyjaśnieniach oskarżonych uznał, że wina i sprawstwo oskarżonej J. M. (2) i oskarżonej A. K. (3) jest bezsporna.

Za wiarygodne zostały również uznane skierowane wezwania do zapłaty do oskarżonych, wysłane listem poleconym. Nie budzą one wątpliwości a nadto znajdują odzwierciedlenie w wyjaśnieniach A. K. (4).

Nie miał większego znaczenia protokół oględzin rzeczy (akt sprawy XI Ns 959/16) dotyczący wniosku o stwierdzenie nabycia spadku wraz z wnioskiem o zabezpieczenie spadku złożonego przez A. K. (3). Potwierdziły jedynie fakt takiego działania, niemniej jednak nie miały żadnego znaczenia dla odpowiedzialności karnej za czyn popełniony przez oskarżone. Tym bardziej, że wniosek złożony został już po wyprowadzeniu pieniędzy z rachunków bankowych.

Sąd nie wykorzystał do ustalenia stanu faktycznego postanowień dotyczących toczącego się postępowania o zabezpieczenie spadku z wniosku A. K. (3) i składanych przez nią środków odwoławczych, uznając, że mają one za zadanie wykazanie dobrej woli i uniknięcie odpowiedzialności karnej, i stanowiły jedynie przyjętą linię obrony, dążącą do wykazania dobrej woli oskarżonych, przy bezprawnym dysponowaniu cudzymi środkami finansowymi.

Zbędne okazały się także dowody z dokumentów wykazujących koszty leczenia P. M. oraz wydatki ponoszone przez P. M. na utrzymanie żony i dzieci, gdyż nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Tym zajmie się sąd właściwy do dokonania działu spadku.

Uzupełniając analizę materiału dowodowego i budując stan faktyczny uwzględniono wszelkie dokumenty zebrane w toku postępowania przygotowawczego i zawnioskowane przez strony oraz ujawnione w toku rozprawy.

Kwalifikacja prawna

J. M. (2) oraz A. K. (3) zostały oskarżone o to, że w okresie od 27 sierpnia 2016 r. do 8 września 2016 r. we W., dokonały zaboru w celu przywłaszczenia działając wspólnie i w porozumieniu, w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, łącznej kwoty nie mniejszej niż 269.101 zł poprzez wypłacenie z rachunków bankowych prowadzonych przez (...) Bank (...) SA o nr (...) oraz Bank (...) S.A. o nr (...), bez tytułu prawnego, czym działała na szkodę A. M. i jej dzieci, które reprezentowała tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd był zmuszony dokonać zmiany opisu i kwalifikacji prawnej czynu. Tym samym Sąd uznał J. M. (2) za winną, tego że w okresie od 27 sierpnia 2016 r. do 8 września 2016 r. we W., działając w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, przywłaszczyła sobie powierzoną jej kwotę pieniędzy w wysokości łącznie nie mniejszej niż 257 956,50 zł poprzez wypłacenie z rachunków bankowych prowadzonych przez (...) Bank (...) SA o nr (...) oraz Bank (...) S.A. o nr (...), czym działała na szkodę M. M. (1) i J. M. (3) reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego A. S., tj. o czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Jednocześnie A. K. (3) uznał za winną, tego że w nieustalonym bliżej dniu w okresie od 27 sierpnia 2016 r. do 29 sierpnia 2016 r. działając w zamiarze, aby J. M. (2) popełniła przestępstwo przywłaszczenia pieniędzy jej powierzonych na szkodę M. M. (1) i J. M. (3) reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego A. S., ułatwiła jej jego popełnienie dostarczając komputer oraz telefon komórkowy P. M., w następstwie czego J. M. (2), działając w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, przywłaszczyła sobie powierzoną jej kwotę pieniędzy w wysokości łącznie nie mniejszej niż 257 956,50 zł w ten sposób, że wypłacała środki pieniężne m.in. za pomocą komputera i telefonu komórkowego P. M. z rachunków bankowych prowadzonych przez (...) Bank (...) SA o nr (...) oraz Bank (...) S.A. o nr (...), czym działała na szkodę M. M. (1) i J. M. (3) reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego A. S., tj. o czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

W celu rozróżnienia kradzieży od przywłaszczenia konieczne jest dokonanie oceny wejścia w posiadanie pieniędzy. W przypadku kradzieży sprawca czynu zabronionego zabiera spod władztwa osoby uprawnionej określoną rzecz, natomiast w przypadku przywłaszczenia, sprawca w chwili czynu jest już w legalnym posiadaniu rzeczy, wobec czego powierzenie mienia następuje zgodnie z prawem.

W ocenie Sądu mając na uwadze zgromadzony materiał dowodowy nie sposób zgodzić się z przyjętą kwalifikacją prawną uznającą, że czyn wypełnił znamiona kradzieży. W opinii Sądu czyn, którego dopuściła się oskarżona wypełnia znamiona przestępstwa przywłaszczenia. W wypadku przywłaszczenia samo wejście we władanie rzeczą lub w wykonywanie prawa następuje legalnie (wyrok SA w Krakowie z 26.04.1999 r., II AKa 131/99, KZS 1999/8–9, poz. 47; Marek, Komentarz, s. 606; Michalski [w:] Wąsek, Zawłocki II, s. 1089). Zarówno A. K. (3) jak i J. M. (2) miały prawne upoważnienie na odbiór rzeczy osobistych po zmarłym P. M.. To one bowiem sprawowały nad nim opiekę, i to w domu J. M. zamieszkiwał, i tam też znajdowały się pozostałe przedmioty należące do zm. P. M.. Dodatkowo J. M. (2) była współposiadaczem jednego z rachunków, a do jednego rachunku posiadała pełnomocnictwo rodzajowe.

Sąd zmienił także opis czynu zmieniając wysokość szkody, uznając że oskarżonej J. M. (2) przysługiwała część środków znajdujących się na rachunku prowadzonym w Bank (...) S.A. oraz zmienił osoby pokrzywdzone, wskazując spadkobierców testamentowych zgodnie z wolą P. M.. P. M. sporządził testament wedle zapisów, których wynika, że dziedziczą po nim jego dzieci M. i J. M. (3). Tym samym Sąd uznał, że szkoda nastąpiła na ich rzecz, a nie jak wskazała prokuratura na rzecz A. M. i jej dzieci. Wynika to również z aktu poświadczenia dziedziczenia, który został sporządzony formie aktu notarialnego, notabene z inicjatywy A. S. (poprzednio M.) działającej w imieniu własnym i jako przedstawiciel ustawy M. M. (1) i J. M. (3).

Sąd uznał, że zachowanie oskarżonych wyczerpało dyspozycję art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Dobrem chronionym przez przepis art. 284 § 2 są rzeczy ruchome i prawa majątkowe. Istotą karalnego sprzeniewierzenia z art. 284 § 2 k.k. jest nieuprawnione rozporządzenie przez sprawcę powierzoną mu rzeczą ruchomą, prawem majątkowym, które otrzymał i posiadał legalnie. Sprawca świadomie traktuje otrzymaną rzecz ruchomą, prawo

majątkowe - jak własne. Zgodnie z przepisem art. 294 § 1 k.k. w przypadku rozporządzeniem mieniem znacznej wartości odpowiedzialność karna jest obostrzana. Mieniem znacznej wartości jest mienie przekraczające 200.000 zł, wobec czego przepis ten ma zastosowanie w niniejszym stanie faktycznym. Zgodnie natomiast z przepisem art. 12 k.k. dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za jeden czyn zabroniony; jeżeli przedmiotem zamachu jest dobro osobiste, warunkiem uznania wielości zachowań za jeden czyn zabroniony jest tożsamość pokrzywdzonego. Od chwili śmierci do dokonania ostatniej wypłaty środków upłynęło trzynaście dni, a wypłaty środków w tym czasie następowały praktycznie codziennie, a czasami nawet kilkakrotnie w czasie jednego dnia. Jednocześnie celem zachowania oskarżonej J. M. (2) było objęcie w posiadania wszystkich środków zgromadzonych na rachunkach bankowych P. M..

Okoliczności niewątpliwie wskazują, że P. M. powierzył oskarżonej J. M. (2) swoje mienie w postaci środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych. Powierzenie jest to przekazanie władztwa nad rzeczą z zastrzeżeniem obowiązku jej późniejszego zwrotu. Sąd nie ma wątpliwości, że oskarżona J. M. (2) posiadała wiedzę o treści testamentu sporządzonego przez P. M. oraz o fakcie, że w dniu śmierci pozostawał on w związku małżeńskim, w którym panował ustrój wspólności majątkowej, zatem wiedziała, że powierzone środki pieniężne należy zwrócić spadkobiercom. Oskarżona J. M. (2) rozporządzając powierzonymi jej środkami pieniężnymi, świadomie potraktowała je jak własne, w celu uniemożliwienia ich wypłaty A. S., która jako przedstawiciel ustawowy spadkobierców byłaby do tego uprawniona. Wyjaśnienia oskarżonej, że wykonywała jedynie ostatnią wolę P. M. nie mogła się ostać, ponieważ ostatnia wola zmarłego została wyrażona w testamencie, na podstawie, którego spadek, w tym środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych dziedziczą jego małoletnie dzieci w udziałach po 1/2. O treści testamentu wiedziały obie oskarżone, a jednak same zdecydowały, jak należy rozdisponować środki- A. K. (3) uznając, że najlepiej zarządzać będzie nimi J. M. (2), a J. M. (2), stwierdziła, że część zatrzyma dla siebie za opiekę nad synem a mniejszą część przeznaczy na fundusz edukacyjny dla wnuków. Trudno jest również stwierdzić, że wola oskarżonych było zabezpieczenie pieniędzy dzieci. P. M. pomimo, że nie mógł liczyć na opiekę żony, nie zdecydował się ani na rozwód ani na ustanowienie zarządu nad spadkiem, mimo tego że mógł ustanowić taki zapis w testamencie. Z akt sprawy nie wynika także, by P. M. miał jakiegokolwiek zastrzeżenia, co do dysponowania środkami finansowymi, które przekazywał A. S. na dzieci i utrzymanie domu. Gdyby taka sytuacja miała miejsce, zapewne zaprzestałby przekazywania środków finansowych, co jednak czynił i o czym świadczą regularnie dokonywane przelewy. Zarzuty oskarżonych są krzywdzące i za daleko posunięte, a nade wszystko nie znajdują jakiegokolwiek uzasadnienia.

Sprawstwo i wina J. M. (2) jest ewidentna. Należy podkreślić, że sama oskarżona w złożonych wyjaśnieniach przyznała się do wypłaty środków pieniężnych (o czym świadczy także cały szereg pozostałych dowodów) na swój rachunek bankowy. Wskazywanie przez oskarżoną, że czyn ten nie był ani kradzieżą ani przywłaszczeniem, lecz chęcią wypełnienia ostatniej woli zmarłego P. M. jest bezzasadne. Przypomnieć należy, że według wyjaśnień oskarżonej, P. M. nakazał odliczyć koszty leczenia i utrzymania w czasie choroby, a pozostałą część kwoty przekazać na Fundusz Edukacyjny dla spadkobierców. Sąd nie znajduje uzasadnienia do zwrotu środków za leczenie a wyjaśnieniom obu oskarżonych w tym zakresie nie zasłużyły na wiarę. Biorąc pod uwagę to, że P. M. pracował podczas choroby, spotykał się z dziećmi, dokonywał operacji finansowych Sąd stwierdził, że gdyby rzeczywiście chciał przekazać jakieś zabezpieczenie dla J. M. (2), uwzględniłby ją w testamencie lub w inny sposób przekazał środki. Prowadził wprawdzie rozmowy z pracownikiem banku na temat ustalenia zapisu na wypadek śmierci, ale finalnie nie doszło do jego zawarcia, o czym oskarżone wiedziały i dlatego wprowadziły w błąd pracownika banku nie przyznając, że P. M. umarł.

Twierdzenia oskarżonej w zakresie wypłaty środków pieniężnych są wiarygodne i spójne z pozostałym materiałem dowodowym to jednak w opinii Sądu brak zamiaru przywłaszczenia środków pieniężnych nie znajdują w nim odzwierciedlenia i całkowicie mu przeczą. Wiedza obu oskarżonych w kwestii dziedziczenia po P. M., sporządzonym testamencie, brakiem zapisu na wypadek śmierci, pozostawaniem w związku małżeńskim, w którym panował ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej, świadczy o tym, że oskarżona J. M. (2) wiedząc, że nie jest osobą uprawnioną do rozporządzania powierzonymi jej środkami pieniężnymi, zdecydowała się bez zgody osób uprawnionych wypłacić je z rachunków bankowych, tym samym potraktowała środki pieniężne zmarłego P. M. jak własne. A. K. (3) natomiast mając powyższą wiedzę zdecydowała się ułatwić J. M. (2) wypłatę środków z rachunków zmarłego brata.

Dla stwierdzenia zaistnienia czynu zabronionego, konieczne jest samo rozporządzenie powierzonym mieniem jak własnym, wola oskarżonej, co do przeznaczenia środków pieniężnych już po rozporządzeniu mieniem, pozostaje bez znaczenia przy ustaleniu czy zostało popełnione przestępstwo.

Wprawdzie P. M. ustanowił, jako pełnomocnika do rachunku bankowego o numerze (...) prowadzonego przez Bank (...) S.A. oskarżoną J. M. (2), która miała m.in. możliwość dysponowania środkami na rachunku, niemniej jednak pełnomocnictwo wygasło z chwilą jego śmierci. Tym samym oskarżona J. M. (2) mogła legalnie dysponować zgromadzonymi na koncie środkami pieniężnymi do dnia 26 sierpnia 2016 r. Pełnomocnictwo wygasło w chwili śmierci P. M., co jednak nie przeszkodziło oskarżonej J. M. (2) wprowadzenie w błąd pracownika banku i świadomie zatajenie informacji o jego śmierci i wykonywania różnych operacji na rachunku bankowym, prowadzących do wyprowadzenia pieniędzy. Oskarżona miała wiedzę, że przekazanie informacji o śmierci P. M. uniemożliwiłoby wypłacenie jakichkolwiek środków pieniężnych z ww. rachunku bankowego, aż do chwili okazania pracownikom aktu poświadczenia dziedziczenia. Oskarżona mając wiedzę o treści testamentu zdecydowała się fakt ten zataić i przywłaszczyć środki przysługujące spadkobiercom, traktując je jak własne. Wykorzystując dostarczony przez oskarżoną A. K. (3) komputer oraz telefon komórkowy, rozporządziła bez uprawnienia powierzonym jej mieniem, 180.556,50 zł.

Odnosząc się do dokonanych wypłat z rachunku bankowego, należącego do P. M. o numerze (...) prowadzonym przez (...) S.A., do którego ww. ustanowił, jako współposiadacza J. M. (2), Sąd uznał na podstawie przepisu art. 197 k.c., że ich udziały, jako współposiadaczy rachunku bankowego są równe i wynoszą po 1/2. W toku postępowania domniemanie równości udziałów, nie zostało obalone. Oskarżona wypłaciła kwotę 154.800 zł. Oskarżona była zatem uprawniona do rozporządzenia 1/2 częścią tej kwoty tj. kwotą 77.400 zł, zatem rozporządzenie przez oskarżoną środkami pieniężnymi przewyższającymi tę kwotę było nieuprawnione.

Sąd przyjął, że łączna wartość szkody wyniosła 257 956,50 zł. W kwalifikacji prawnej znalazł, zatem zastosowanie art. 294 § 1 k.k., ponieważ oskarżona dopuściła się przywłaszczenia w stosunku do mienia znacznej wartości, co zgodnie z art. 115 § 5 k.k. oznacza mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200.000 zł. Powyższy przepis w swojej istocie wprowadza kwalifikowany typ sprzeniewierzenia, ustanawiając znamieniem kwalifikacyjnym mienie o wartość przekraczającą 200.000 zł.

Odnosząc się do czynu przypisanego oskarżonej A. K. (3), analiza materiału dowodowego oraz całokształtu okoliczności ujawnionych w toku postępowania, doprowadziła Sąd do przekonania, że A. K. (3) swoim zachowaniem wypełniła ustawowe znamiona czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Zgodnie z treścią przepisu art. 18 § 3 k.k. odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawnemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie. Strona przedmiotowa pomocnictwa polega na ułatwieniu innej osobie popełnienia czynu zabronionego, przy czym zachowanie to nie musi stanowić warunku koniecznego do realizacji czynu przez sprawcę. Przechodząc do znamion strony podmiotowej pomocnictwa wskazać należy, iż "wyraża się w umyślności zachowania, pomocnik musi mieć co najmniej świadomość, do jakiego czynu zabronionego może udzielić pomocy, godząc się na to" (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 marca 2018 r., sygn. akt II KK 354/17, L.).

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że oskarżona A. K. (3) miała świadomość, że J. M. (2) wypłaci bez uprawnienia środki pieniężne powierzone jej przez P. M., przy użyciu dostarczonego jej komputera i jego telefonu komórkowego, a jej działanie z całą pewnością było umyślne. Podkreślić należy, że oskarżona miała wiedzę o treści testamentu zmarłego oraz o tym, że w dniu śmierci pozostawał on w związku małżeńskim, w którym panował ustrój wspólności majątkowej, zatem wiedziała, że środki pieniężne w odpowiednim czasie należy zwrócić spadkobiercom. Zdawała sobie sprawę, że J. M. (2) nie jest uprawniona do rozporządzania powierzonym jej mieniem, jednak zdecydowała się ułatwić jej przywłaszczenie nie swoich środków, dodatkowo wprowadzając w błąd pracownika instytucji finansowej jakoby P. M. był w ciężkim stanie zdrowotnym, podczas gdy on

już nie żył, o czym wiedziała. Tym samym A. K. (3) pomogła J. M. (2) w przywłaszczeniu cudzych środków finansowych, nie znajdując naganności zarówno w swoim jak i J. M. (2) zachowaniu.

Zdaniem Sądu oskarżona A. K. (3), posiadała możliwości faktyczne do udzielenia pomocy J. M. (2) w popełnieniu czynu zabronionego. Zgodnie ze spójnymi i konsekwentnymi zeznaniami świadków, rzeczy osobiste, w tym komputer i telefon komórkowy, po zmarłym P. M. odebrał ze szpitala mąż A. K. (3), na jej prośbę. Następnie przekazał A. K. (3) w celu oddania ich pracodawcy zmarłego. Oskarżona jednak przed oddaniem pracodawcy ww. przedmiotów, dostarczyła je J. M. (2) w celu wypłaty środków z konta zmarłego. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Bank, część wypłat będących przedmiotem niniejszego postępowania była dokonana z konta klienta banku (...), natomiast autoryzacja transakcji odbywała się za pomocą kodu przekazanego w wiadomości sms na jego numer telefonu. Dopiero po dokonaniu przelewów, A. K. (3) mogła zwrócić komputer oraz telefon komórkowy pracodawcy zmarłego. Odnosząc się do znamion strony przedmiotowej stwierdzić należy, iż działania oskarżonej A. K. (3), obiektywnie znacząco ułatwiły J. M. (2) przewłaszczenie powierzonego jej mienia. Wskazać należy, że dokonanie części przelewów bez posiadania komputera oraz telefonu komórkowego zmarłego, na który wysyłane były kody do autoryzacji dyspozycji, byłoby znacznie utrudnione a wręcz niemożliwe. To samo tyczy posiadanych kart bankomatowych.

Oskarżonej J. M. (2) przypisano odpowiedzialność za czyn ciągły. Zgodnie z treścią przepisu art. 12 k.k. dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za jeden czyn zabroniony. Zgodnie z treścią powołanego powyżej przepisu dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru uznaje się za "jeden czyn zabroniony". Tym samym przy spełnieniu określonych warunków wiele zachowań stanowi jednorazowe wypełnienie znamion jakiegoś typu czynu zabronionego. Przepis artykułu 12 k.k. zawiera ustawowe określenia kryteriów tzw. czynu ciągłego. Zastosowanie art. 12 k.k. uzależnione jest z jednej strony od przesłanki podmiotowej (subiektywnej) w postaci "z góry przyjętego zamiaru", z drugiej strony od przesłanek przedmiotowych, takich jak "krótkie odstępy czasu" oraz tożsamość pokrzywdzonego, jeżeli przedmiotem zamachu jest dobro osobiste.

Dla przyjęcia konstrukcji czynu ciągłego konieczne jest zatem po pierwsze, dopuszczenie się więcej niż jednego zachowania w krótkich odstępach czasu, po drugie, wykonanie zamiaru powziętego z góry w odniesieniu do wszystkich zachowań.

Kryterium krótkich odstępów czasu jest nieprecyzyjne i trudne do określenia. Należy je każdorazowo oceniać w kontekście realiów konkretnej sprawy. Należy mieć przy tym na uwadze rozsądne granice jedności czynu /wyrok SA w Krakowie z dnia 10 maja 2000 r., II AKa 69/00, KZS 2000, z. 7-8, poz. 36/. W orzecznictwie pomocniczo przyjmuje się, że krótkie odstępy czasu to nieprzekraczające kilku miesięcy. W niniejszej sprawie Sąd uznał, że zachowanie oskarżonej J. M. (2) bez wątplenia stanowiło czyn ciągły. Oskarżona bowiem w ciągu zaledwie 13 dni dokonała szeregu operacji finansowych mających na celu przywłaszczenia środków pieniężnych należących do spadkobierców po P. M..

Brzmienie przepisu art. 12 k.k. przesądza o tym, że czyn ciągły charakteryzuje się jednym zamiarem (tym samym, a nie takim samym) obejmującym wszystkie elementy składowe. Nie spełnia kryteriów czynu ciągłego przypadek, w którym poszczególne zachowania sprawcy nie zostały objęte jednym, z góry powziętym zamiarem, lecz zostały dokonane z identycznym zamiarem, takim samym w odniesieniu do każdego zachowania, lecz nieistniejącym z góry, a pojawiającym się sukcesywnie przy podejmowaniu każdego kolejnego zachowania. Podobnie nie stanowi wypełnienia przesłanki podmiotowej, określonej w art. 12 k.k., sytuacja, gdy sprawca dopuszcza się kilku lub kilkunastu zachowań z odnawiającym się w odniesieniu do każdego z nich zamiarem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1999 r. IV KKN 28/99, LEX nr 37938, Prok. i Pr. 1999/10/2).

Sąd nie miał wątpliwości, że działanie oskarżonej J. M. (2) wyczerpało przesłanki zastosowania konstrukcji czynu ciągłego. Oskarżona od początku działała z zamiarem przywłaszczenia środków znajdujących się na rachunkach zmarłego P. M. i przetrzymywania ich na swoim rachunku bankowym. Zauważyć należy, że już w dniu śmierci P. M. dokonała dwóch przelewów na swoją rzecz z tytułem przelewu „pokrycie kosztów opieki” i działała tak przez trzynaście dni, dokonując przelewów, wypłat z bankomatów i likwidując założone przez P. M. lokaty a także dokonując wypłat w

placówce. W opinii Sądu nie ulega najmniejszej wątpliwości, że zachowanie J. M. (2) wyczerpuje przesłanki czynu ciągłego. Dokonując wypłat bankowych, przelewów nawet kilkukrotnie w ciągu dnia, przez okres łącznie 13 dni dążyła do przywłaszczenia wszystkich zgromadzonych środków na dwóch rachunkach bankowych.

Mając na uwadze wszystkie przytoczone powyżej okoliczności Sąd uznał, że słusznym jest uznanie oskarżonej J. M. (2) i oskarżonej A. K. (3) za winne.

Wymiar kary

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny oraz przytoczone powyżej okoliczności, Sąd uznał oskarżoną J. M. (2) za winną popełnienia przestępstwa przywłaszczenia mienia wielkiej wartości działając w czynie ciągłym tj. przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., natomiast A. K. (3) za winną pomocnictwa J. M. (2) w popełnienia przestępstwa przywłaszczenia mienia wielkiej wartości tj. przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Sąd podkreśla, że zgodnie z treścią przepisu art. 19 § 1 k.k. Sąd wymierza karę za podżeganie lub pomocnictwo w granicach zagrożenia przewidzianego za sprawstwo. Tym samym Sąd uznał za konieczne wymierzyć oskarżonym- J. M. (2) oraz A. K. (3) karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

Sąd wymierzając karę oskarżonym miał na uwadze, by ich dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, przy uwzględnieniu stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze kary, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W ocenie Sądu orzeczona kara pozbawienia wolności jest karą adekwatną do stopnia winy oskarżonych. Kara orzeczona w wyższym wymiarze byłaby karą nazbyt surową. W opinii Sądu czyni wymierzona kara zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także spełnia swoje zadania w zakresie prewencji generalnej, polegające na kształtowaniu w społeczeństwie postawy poszanowania prawa. Wymierzona oskarżonym kara nie przekracza stopnia winy i społecznej szkodliwości zarzucanego przestępstwa.

Wymierzając oskarżonym J. M. (2) oraz A. K. (3) kary za przypisane im przestępstwa, Sąd uwzględnił wszelkie okoliczności, jakie nakazuje brać pod uwagę przepis art. 53 § 1 i 2 k.k., zgodnie z którymi Sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństw. Sąd uwzględnił w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu. Sąd oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu kierował się myślą art. 115 § 2 k.k. rodzajem i charakterem naruszonego dobra, sposobem i okolicznościami popełnienia czynu, postacią zamiaru, motywacją oskarżonego.

Przy wymiarze kary Sąd uwzględnił przepis art. 294 § 1 k.k., który w swojej istocie wprowadza kwalifikowany typ sprzeniewierzenia ustanawiając znamieniem kwalifikacyjnym mienie znacznej wartości. Sąd uznał, że oskarżona rozporządziła powierzonym jej mieniem w łącznej kwocie 257 956,50 zł. Zgodnie natomiast z art. 115 § 5 k.k. mieniem znacznej wartości jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200.000 zł. Tym samym w przedmiotowej sytuacji ma zastosowanie przepis art. 294 § 1 k.k., który w swojej istocie zwiększa odpowiedzialność karną za popełnione oszustwo do kary pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Sąd zdecydował obu oskarżonym wymierzyć karę w najniższej granicy za popełnione przestępstwo tj. karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności. Przy wymiarze kary Sąd uwzględnił na korzyść oskarżonej J. M. (2) fakt, że nie była ona dotychczas karana. Za okoliczność łagodzącą Sąd uznał także zachowanie oskarżonej po popełnieniu przestępstwa, w szczególności to, że nie podjęła, żadnych czynności mających na celu ukrycie lub wykorzystanie powierzonych jej

pieniędzy, a środki te zgromadziła na własnym rachunku bankowym. Nadto oskarżona nie utrudniała prowadzonego postępowania oraz nie zatajała okoliczności, że to ona dokonała wypłaty środków pieniężnych.

Na niekorzyść oskarżonej J. M. (2) przemawia fakt, że dokonała rozporządzenia powierzonymi jej środkami pieniężnymi na szkodę małoletnich dzieci zmarłego P. M., pozbawiając ich środków finansowych potrzebnych do ich utrzymania oraz chęć wzbogacenia się poprzez uzyskanie środków dla siebie za koszty leczenia i opieki nad synem, w trakcie jego życia.

Jednocześnie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. Sąd warunkowo zawiesił oskarżonej wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 2 (dwóch) lat próby, uznając, że nie jest osobnikiem na tyle zdemoralizowanym, aby zastosować wobec niej środki resocjalizacyjne w zakładzie zamkniętym. W uznaniu Sądu wystarczające dla osiągnięcia celów kary, a w szczególności dla zapobieżeniu powrotowi do przestępstwa, jest zawieszenie jej wykonania na ww. okres próby. Sąd zastosował wobec J. M. (2) instytucję warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności również z uwagi na dotychczasowy sposób życia, a szczególnie fakt dotychczasowej niekaralności, który wskazuje, że cele kary zostaną osiągnięte i oskarżona nie popełni ponownie przestępstwa.

Jednocześnie na podstawie przepisu art. 72 § 1 pkt. 1 k.k. Sąd zobowiązał oskarżoną do informowaniu Sądu o przebiegu okresu próby.

Przy wymiarze kary oskarżonej A. K. (3) Sąd uwzględnił na jej korzyść dotychczasową niekaralność oraz jej motywację, wskazującą, że swoim zachowaniem chciała pomóc zabezpieczyć środki pieniężne pozostawione przez zmarłego, natomiast nie dokonała czynu w celu wzbogacenia się.

Na niekorzyść oskarżonej A. K. (3) przemawia fakt, że swoim zachowaniem pomogła dokonać J. M. (2) rozporządzenia powierzonymi środkami pieniężnymi na szkodę żony zmarłego oraz jego małoletnich dzieci, tym samym pozbawiając ich środków potrzebnych do utrzymania.

Sąd zastosował wobec A. K. (3) instytucję warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, ponieważ dotychczasowy sposób życia, a szczególnie fakt dotychczasowej niekaralności wskazuje, że cele kary zostaną osiągnięte i oskarżona nie popełni ponownie przestępstwa. W ocenie Sądu kara taka jest wystarczająca i nie ma konieczności odbywania najbardziej dotkliwej kary, jaką jest kara pozbawienia wolności.

Zdaniem Sądu wymierzone wobec oskarżonych kary są współmierne do ich stopnia winy, wagi popełnionego czynu i stopnia jego społecznej szkodliwości.

Jednocześnie na podstawie przepisu art. 72 § 1 pkt. 1 k.k. Sąd zobowiązał oskarżoną A. K. (3) do informowaniu Sądu o przebiegu okresu próby.

Ponadto w oparciu o treść art. 46 § 1 k.k., mając na uwadze uzasadniony interes pokrzywdzonych, Sąd nałożył na oskarżone solidarny obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę kwoty 257 956,50 złotych na rzecz pokrzywdzonych J. M. (3) oraz M. M. (1).

Nałożony środek kompensacyjny ma przede wszystkim na celu zobowiązanie oskarżone do naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonym. Winien on również uświadomić oskarżonym nieuchronność kary, krótkotrwałość i niepewność wzbogacenia się w wyniku przestępstwa oraz konieczność poszanowania dóbr prawem chronionych, a także spowodować u nich określoną dolegliwość związaną z koniecznością zwrotu osiągniętych przez nie korzyści uzyskanych w wyniku dokonywania czynu zabronionego. Obowiązek ten winien nadto spełniać funkcję prewencji indywidualnej oraz generalnej poprzez zapobiegnięcie popełnieniu przez oskarżone i innych potencjalnych sprawców, przestępstwa przywłaszczenia.

W rozstrzygnięciu w sprawie kosztów procesów Sąd kierował się przepisem art. 627 k.p.k. i zasądził na tej podstawie obowiązek zwrotu przez oskarżone kosztów procesu na rzecz Skarbu Państwa w części na nie przypadające oraz

wymierzył im stosowne opłaty w kwocie po 180 zł zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych.